

TÍNH CẤP THIẾT CỦA VIỆC CẢI TIẾN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN MÁC LÊNIN VÀ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC

Tiến sĩ Nguyễn Đức Đạt

Trong nhiều năm nay các cuộc điều tra xã hội học, về việc học tập trong các trường Đại học đều cho biết, khi học các môn Chủ nghĩa Mác Lênin và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam thì đa số sinh viên không muốn học, hoặc chỉ muốn học nhưng không hứng thú và hấp dẫn như các môn học khác.

Tại sao lại có tình trạng đó?

Thứ nhất: Đó là những môn học khó như triết học Mac Lênin và Kinh tế Chính trị Mác Lênin. Các môn Chủ nghĩa Xã hội Khoa học và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam tuy không khó học nhưng lại không cần thiết cho nghề nghiệp trước mắt của sinh viên, trong khi đó thì rất nhiều môn học khác cấp thiết cho việc đào tạo chuyên ngành như Sinh ngữ, Vi tính và các môn khoa học cơ sở khác đã thu hút thời gian học tập của sinh viên.

Thứ hai: Phương pháp truyền đạt kiến thức của người thầy giáo đến sinh viên quá cũ, không chỉ gì cải tiến trong vịnh mấy chục năm nay, trong khi đó lượng kiến thức môn nào cũng nhiều mà tài liệu thì thiếu do sinh viên không có tiền mua, thư viện không đủ cung cấp. Vì vậy phần đông là "học chay" "dạy chay" (thầy dạy nhanh cho hết chương trình, sinh viên ghi nhanh cho có tài liệu học).

Thứ ba: Trình độ người thầy giáo chịu hạn chế nhiều mặt (kiến thức, thời gian, phương pháp) do đó chưa gây được độ hấp dẫn cần thiết cho môn học. Nhận thức Chính trị – Xã hội của sinh viên còn thấp, chưa thấy được sự cần thiết xây dựng cho bản thân ý thức Chính trị – Tư tưởng trong thời kỳ cách mạng hiện nay.

Ngoài ra chịu một số nguyên nhân nữa.

Trong bài viết này chúng tôi chỉ đề cập đến việc cải tiến phương pháp giảng dạy các môn Chủ nghĩa Mác Lê nin (triết học Mác Lênin, Kinh tế Chính trị Mác Lênin, Chủ nghĩa Xã hội Khoa học) môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam và môn tư tưởng Hồ Chí Minh đã được giảng dạy trong các trường đại học.

Một: Cải tiến phương pháp giảng dạy các môn Chủ nghĩa Mác Lênin, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam, tư tưởng Hồ Chí Minh vừa có những điểm giống nhau, vừa có những điểm khác biệt. Vì vậy không có một biện pháp chung cho 5 môn học, mà phải thay đổi phương pháp cụ thể cho từng môn học.

Thí dụ:

Môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam, Tư tưởng Hồ Chí Minh cần đưa sinh viên đi thực tế nhiều hơn.

Môn triết học Mác-Lênin và Kinh tế chính trị Mác-Lênin cần được minh họa bởi các "sơ đồ và biểu đồ" nhằm cụ thể hóa và hệ thống hóa những vấn đề lý luận khá phức tạp.

Hai: Qua một thời gian ngắn triển khai giảng dạy môn học " Tư tưởng Hồ Chí Minh" tại Trường Đại học Dân lập Văn lang và một số Trường Đại học khác, chúng tôi có một số nhận xét sau đây.

Sinh viên họ hứng nghe giảng viên thảo luận không thua kém các môn khoa học khác.

Sinh viên thích thú nghe giảng về cuộc đời sự nghiệp của Hồ Chí Minh hơn là nghe những phần lý thuyết mà nhiều khi các em đã được nghe trong môn " Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam " và môn "Chủ nghĩa Xã hội Khoa học".

Ở đây người thầy giáo cần thiết phải tìm ra những giá trị sáng tạo và phát triển của Hồ Chí Minh đối với Chủ nghĩa Mac Lênin và các hệ tư tưởng có liên quan.

Tuy lớp đông nhưng có thể tổ chức thảo luận ở tổ khoảng 10 đến 20 sinh viên. Để buổi thảo luận có hiệu quả cần phải bồi dưỡng các tổ trưởng hướng dẫn thảo luận và ghi tn những sinh viên phát biểu.

Bước đầu chúng tôi đã thực hiện viết "dàn bài và các câu hỏi gợi mở" phát cho sinh viên nghiên cứu trước khi lên lớp. Việc làm này có hiệu quả rõ rệt, chúng tôi đã lấy ý kiến của sinh viên sau khi đã

học được 4 bài thì đại đa số sinh viên hoan nghênh biện pháp này.

Ba: Việc tổ chức thi Olympic các môn Khoa học Mac Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh trong nhiều năm qua đã đem lại kết quả tốt. Năm học này chúng ta cần triển khai sớm để sinh viên có thời gian chuẩn bị và tạo nên không khí học tập thảo luận trong sinh viên càng sớm càng tốt.

Bốn: Việc cải cách phương pháp giảng dạy 5 môn khoa học trên, phải có sự phối hợp đồng lòng, đồng bộ của thầy giáo sinh viên và nhà trường nhiều hơn nữa.

Cụ thể:

Thầy giáo phải tự đề ra phương pháp giảng dạy mới sao cho phát huy cao độ tính độc lập suy nghĩ của sinh viên, sao cho sự liên hệ lý luận trừu tượng vào thực tế một cách phổ biến hơn. Việc cải tiến phương pháp giảng dạy của từng môn học, từng thầy ít nhất cũng phải áp dụng được những phương pháp giảng dạy mới mà các trường tiên tiến trong nước đang áp dụng.

Việc cải tiến phương pháp giảng dạy phải có sự tham gia ý kiến và thông qua bộ môn chuyên môn. Nghiêm chỉnh chấp hành nội dung chương trình, thời lượng và tỉ lệ giờ giảng và giờ thảo luận mà Bộ Giáo Dục và Đào Tạo quy định.

Sinh viên, có sự giúp đỡ của cán sự lớp và đoàn thanh niên cần nhận thức đúng đắn hơn việc học tập các môn Chủ nghĩa Mác Lenin, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh. Phản ánh kịp thời những yếu tố của việc học tập (cách giảng, thảo luận, tài liệu và phương tiện học tập). Ban cán sự lớp giữ vai trò quan trọng trong việc tổ chức thảo luận và đi tham quan thực tế.

Lãnh đạo Trường, Phòng Ban và Khoa cần quan tâm hơn nữa cho việc dạy và học tập các môn Chủ nghĩa Mác Lênin, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh, cụ thể là mua thêm giáo trình và tài liệu tham khảo ở thư viện, giúp đỡ sinh viên trong việc in ấn đề cương bài giảng, ưu tiên cho các môn học này những phòng học tốt, có máy vi tính và máy chiếu. Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh của trường cần chuẩn bị sớm hơn cuộc thi Olympic cấp trường và cấp thành phố nhằm kích thích tinh thần học tập của sinh viên.

Nếu có thể được nên tổ chức thi lấy chứng chỉ học phần.....

Tóm lại:

Cải tiến phương pháp giảng dạy các môn Chủ Nghĩa Mác Lênin, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh không phải là vấn đề lý thuyết – mặc dầu có rất nhiều bài viết đề cập đến lý luận giảng dạy các môn khoa học này – mà là vấn đề thực tế, vấn đề có thực hiện và có thể thực hiện được việc cải tiến phương pháp giảng dạy hay không?

Tuy có một số khó khăn bởi ở một trường dân lập có đến 80% thầy giáo thỉnh giảng, lớp học lớn, việc tổ chức thảo luận và tham quan thực tế khá phức tạp. Tuy nhiên, với sự cố gắng của thầy giáo, của nhà trường nên kết quả đạt được là khả quan. Bộ môn chúng tôi kết hợp các khoa, các thầy thỉnh giảng và với Bộ giáo dục và Đào tạo, cố gắng trong niên khóa 2003 – 2004 một bước cải tiến phương pháp giảng các môn Chủ nghĩa Mác Lênin, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Tiến sĩ NGUYỄN ĐỨC ĐẠT
Chủ Nhiệm Bộ môn Mac Lênin Tư tưởng Hồ Chí Minh